

TAYLAND PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	9
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER.....	13
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER	17
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	20

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Politikası

Tayland'a ithal edilmesi veya Tayland'dan ihraç edilmesi yasak olan ürünler aşağıda sıralanmıştır:

- Narkotik ürünler (kenevir hariç)
- Pornografik ürünler
- Taklit ticari marka ürünler ve fikri mülkiyet haklarını ihlal eden ürünler
- Sahte banknotlar veya madeni paralar
- Nesli Tükenmekte Olan Türlerin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES) listesindeki yaban hayatı

İthalatı ve ihracatı kanunla sınırlandırılan ve bu nedenle ilgili devlet kurumlarından izin alınması gereken bazı mallar da bulunmaktadır. Gümrük işlemleri sırasında izin belgesi sunulmalıdır. Kısıtlanmış mal örnekleri aşağıdaki gibidir:

Ticareti Kısıtlandırılmış Mal Türleri	Düzenleyen Makamlar
Buda resmi, eseri ve objeleri; antikalar	Güzel Sanatlar Bölümü (http://nsw.finearts.go.th)
Silahlar, mermiler, patlayıcılar ve muadilleri	İl İdaresi Dairesi, İçişleri Bakanlığı (www.dopa.go.th)
Bitkiler ve parçaları	Tarım Bakanlığı (www.doa.go.th)
Canlı hayvanlar ve karkas	Hayvancılık Geliştirme Dairesi (www.dld.go.th)
Gıda, ilaç, kozmetik ve gıda takviyesi	Gıda ve İlaç Dairesi (FDA) (www.fda.moph.go.th)
Araç parçaları	Sanayi Bakanlığı (www.industry.go.th)
Sigara, tütün ve alkollü içecekler	Tüketim Departmanı (www.excise.go.th)
İletişim radyo cihazları ve telekomünikasyon ekipmanı	Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu Ofisi (www.nbtc.go.th)

Son DTÖ verilerine göre Tayland'ın ortalama uygulanan En Çok Tercih Edilen Ülke (MFN) tarife oranı %9,7'dir. Tayland DTÖ üyeliğı çerçevesinde neredeyse tüm tarım ürünlerinde gümrük vergisi oranlarını MFN kuralları çerçevesinde bağlamıştır ve bunları değiştirememektedir. Geriye kalan sanayi ürünleri grubunda Tayland gümrük vergisi oranlarını istediğı kadar arttırabilmektedir.

Tayland, tarım ürünlerine ortalama %26,6, tarım dışı ürünlerde ise ortalama %7,1 MFN uygulamaktadır. Tarım ürünlerinin %12,3'ü vergisiz olarak ithal edilirken bu oran tarım dışı ürünlerde %40,9'a çıkmaktadır.

Tarım ürünlerinde ortalama olarak en yüksek vergiler, çay ve kahve (%43,9), tütün ve alkollü içecekler (%45,2) ve şeker (%41) ürünlerinden alınmaktadır.

Tarım dışı sektörlerde ortalama olarak en yüksek vergiler giyim ürünleri (%29,5), otomotiv ürünleri (%20,7) ve dericilik ürünlerinden (%11,33) alınmaktadır.

Gümrük Vergileri

Tüm vergiler Tayland Gümrük İdareleri tarafından Gümrük Tarife yasasına göre belirlenmiş miktar/oran üzerinden ödenmektedir. Tayland, gümrük vergilerini CIF yöntemini kullanarak hesaplamakta ve ithal edilen malların değerine ve nakliye maliyetlerine göre vergilendirmektedir.

Vergilerin uzman resmi görevli gözetiminde malın ülkeye girişi esnasında ödenmesi gerekmektedir. Vergiler nakit veya çek ile ödenabilmektedir. Çeklerin Bank of Thailand veya yetkili diğer ticari bankalar tarafından onaylanmış olması gerekmektedir. Gümrük vergileri veya geçerli teminatların ürünlerin ülkeye girişinde test edilmesinden önce Gümrük idaresine ödenmiş olması gerekmektedir. Üzerinde anlaşmazlık çıkan ve incelenmesi talep edilen ürünlerin gümrük geçişinde iki yol izlenmektedir. Birincisinde gümrük oranı en üst değerden ödenip farkın anlaşmazlığın giderildiğinde geri alma hakkı saklı kalmasıyla geçiş yapılabilmektedir. İkincisinde beyan edilen gümrük vergisini ve teminat olarak da en üst oranda gümrük vergisinin farkını birlikte ödeyip geçiş yapılabilmektedir.

Tayland Gümrük Departmanı'nın veri tabanına (http://itd.customs.go.th/iqtf/en/main_frame.jsp) web adresi üzerinden ulaşılabilen olup GTİP bazında İngilizce olarak arama yapılabilmektedir.

İç Vergiler

Tayland'da başlıca vergiler; doğrudan vergi (kişisel gelir vergisi, kurumlar vergisi ve petrol gelir vergisi) ile dolaylı vergiler (KDV, özel işletme vergisi, gümrük vergisi, ek vergi, pul vergisi ve mülk vergisi) şeklindedir. Vergiler, Maliye Bakanlığı'na bağlı üç birim tarafından toplanmaktadır. Bunlar ithalat ve ihracat vergilerinden sorumlu Gümrük Bölümü, gelir vergisi, KDV, özel işletme vergisi ve pul vergisinden sorumlu Gelirler Bölümü ve özel ürünlerin ek vergilerinden sorumlu Gelir İdaresi Başkanlığı'dır. Yerel vergi toplama birimleri ise mülk ve belediye hizmetleri ile ilgili vergilerin toplanmasından sorumludur.

Tayland'da faaliyet gösteren bir firmanın kurumlar vergisi, tahakkuk esasına göre firmanın net karı üzerinden hesaplanmaktadır. Tayland'da 2015 yılında kurumlar vergisi oranı genel olarak %20'ye indirilmiştir. Öte yandan, ödenen vergi miktarı yüzdeleri, mükelleflerin çeşidine göre %0-%20 oranı aralığında değişmektedir.

Katma değer vergisi (KDV) Tayland'da 1992 yılından itibaren İş Vergisi'nin (Business Tax) yerine uygulanmaya başlanmıştır. Mevcut KDV oranı tüm ürünler için %7'dir.

Gelir Vergisi oranı, ise kişinin net geliri üzerinden hesaplanmakta olup gelire göre alınan vergi %0 ila %35 oranları arasında değişmektedir.

Vergilendirilebilir Gelir (Tayland Bahtı)	Vergi Oranı
0-150,000	Muaf
150,000-300,000	%5
300,001-500,000	%10
500,001-750,000	%15
750,001-1,000,000	%20
1,000,001-2,000,000	%25
2,000,001-5,000,000	%30
5,000,001 üzeri	%35

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Zorunlu standartlara tabi olan ana ürün kategorileri şunlardır: Gıda, inşaat malzemeleri, tüketici ürünleri, elektrik-elektronik mühendisliği, akışkan mühendisliği, ısı transferi mühendisliği, makine mühendisliği ve araçlar, tıbbi bilim, boyalar ve cilalar ile kimyasallar. Zorunlu standartlara tabi ürünlerde sertifika işaretleri yer almalıdır. Üreticiler ve ithalatçılar, üretim veya ithalattan önce Test ve belgelendirme işlemlerinde tek yetkili kuruluş olan Tayland Endüstriyel Standartlar Enstitüsü'nden (TISI) lisans/ruhsat almalıdır. 19 Şubat 2018 tarihi itibarıyla e-lisans sistemi yürürlüğe girmiştir. Başvurular, kalite kontrol değerlendirme raporu ve ürün test raporu dahil olmak üzere ilgili belgelerle birlikte elektronik ortamda sunulmaktadır. TISI, kalite kontrol sistemini ve ürün testlerinin sonucunu değerlendirdikten sonra 15 iş günü içerisinde e-lisans vermektedir.

1.542 adet TISI onaylı test laboratuvarı, 987 kalibrasyon laboratuvarı, 98 akredite muayene kuruluşu ve ISO 5001, ISO 9001 ve ISO 17065 gibi uluslararası ve ulusal standartlara uygun sertifika vermeye yetkili 135 akredite sertifika kuruluşu bulunmaktadır. ISO 9001 sertifikasına sahip 9, ISO 14001 sertifikasına sahip 7 şirket vardır.

Tayland Kamu Sağlığı Bakanlığı'nın "Üretim Süreçleri, Üretim Ekipmanları ve Gıda Depolama Hakkındaki Tebliği (No. 420) B.E. 2563 (2020)" kapsamında gıda ürünlerinin ithalatında ürün kaydı için ISO 9001 sertifikası kabul edilmemekte olup anılan sertifika yerine gıda üreticisi, ithalatçısı veya distribütörlerinin, ihracatçı gıda üreticisinden GMP standardı kapsamında sertifikalandırılmış bir kalite sertifikası veya gıda ürünleri için HACCP, ISO 22000, FSSC 22000, BRC veya IFS gibi GMP den daha yüksek bir kalite sertifikası talep etmesi gerekmektedir.

Bahse konu kalite sertifikalarının onaylanması için Bangkok Ticaret Müşavirliğinin ve anılan Büyükelçiliğin Konsolosluk Biriminin yetkisi bulunmamaktadır. Bu kapsamda, Tayland'a ihracat yapacak üretici ve ihracatçılarımızın, Tayland tarafından talep edilen onay işleminin temini için, noterlerden alınacak tasdik yanısıra Ticaret Bakanlığı Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüklerimizin bağlantısı "Ürün Güvenliği Denetimi Müdürlüklerine de başvuruda bulunabilirler.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Tayland'a ihraç edilen gıda ürünleri, Gıda ve İlaç Dairesi (FDA), Halk Sağlığı Bakanlığı, Hayvancılık Dairesi (DLD), Tayland Özel Tüketim Dairesi, Maliye Bakanlığı ve Tarım Bakanlığı gibi Tayland devlet kurumları tarafından denetlenmektedir. Gıda ürünleri, katkı maddelerinden paketlenmeye kadar birçok konuda denetlenmekte olup tek bir ürün için onay alınması en erken 2-3 ay sürmektedir. Paketli gıdalar için istenen belgeler arasında ürünün adı, ürünün resmi, ürünün etiketi, GMP / HACCP / ISO, bileşenin analizi, üretim sürecine dair bilgi ve ürün örneği bulunmaktadır. Bu belgeleri Tayland'daki ithalatçı firma sunmakta olup süreç yine ithalatçı tarafından takip edilmektedir. Talep edilen GMP belgesi, DSÖ standartlarındadır.

Tayland'a cerrahi maske, N95, PPE, Cerrahi önlük, izolasyon elbisesi, medikal başlık, medikal gözlük, termometre, termo tarama, medikal eldivenler, güvenlik gözlükleri, yüz siperi, tıbbi başlık kaplama, bacak örtme, SWAB ihracatı için aranan belgeler imalat lisansı, pazarlama yetkisi (MAH), üretici ülkede satış kanıtı, ürün örneği, serbest satış belgesi ve steril ürünler için ISO 13485 belgesidir. Bu belgeleri Tayland'daki ithalatçı firma Tayland Gıda ve İlaç İdaresi'ne sunmakta olup süreç yine ithalatçı tarafından takip edilmektedir.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Gıda ürünleri, ithalatçılar veya yerel acenteler tarafından Gıda ve İlaç Dairesi (FDA) tarafından onaylanmalı ve tescil edilmelidir. Ruhsat alınırken, her üründen iki numune, her bir bileşenin yüzdesine göre kesin bileşimin ayrıntıları ve altı etiket örneği sağlamalıdır. Sızdırmaz kaplardaki gıda maddeleri de özel düzenlemelere tabidir.

Ambalajlar güvenli olmalı ve aşırı ısıya ve neme dayanabilmelidir. Malların açıkta depolanma olasılığı da göz önünde bulundurulmalıdır. Gerekliğinde su geçirmez ambalaj kullanılmalı, hasır ve saman kullanımından kaçınılmalıdır.

Süt ürünleri, bebek mamaları, konserve yiyecekler, sirkeler, içecekler, yemeklik sıvı ve katı yağlar ve monosodyum glutamat (MSG) içeren gıda baharatlarının etiketlerinde karşılanması gereken katı kurallar vardır.

Tayland'a ithal edilen gıda ürünleri mutlaka Tay dilinde etiketlenmeli ve tüketiciler için aşağıdaki bilgileri göstermelidir:

- Ürünün adı ve markası (hem jenerik hem de ticari)
- Kayıt numarası
- Üreticinin adı ve adresi
- İthalatçının adı ve adresi
- Üretim ve son kullanma tarihi
- Net ağırlık ve hacim
- Kullanılan herhangi bir katkı
- Sağlık ve beslenme iddiaları (varsa).

Alkollü içeceklere ilişkin etiketler, alkol içeriği yüzdesini göstermelidir. Ayrıca, Tay dilinde basılmış, etiketin üzerinde veya bir çıkartmanın üzerinde, hükümetin onayladığı belirli ifadelerle sağlık uyarısı bulunmalıdır.

Yönetmelikler ayrıca kozmetik ürünler üzerindeki etiketlemeleri de düzenlemektedir.

Prosedürler zaman zaman değiştiğinden, ihracatçıların mevcut düzenlemeler için ithalatçıların yönlendirmelerine uymaları tavsiye edilmektedir.

Teknik Engeller

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ülkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sınai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur (<https://teknikengel.ticaret.gov.tr/>). Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ülkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan ülke mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen ülke ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer ülke düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

Tayland, DTÖ Devlet Alımları Anlaşması'na taraf değildir. Bu nedenle, belirli sektörlerdeki pazara erişim imkanı bulunmamaktadır. Lisans gereksinimleri ve yerleştirme engelleri gibi tarife dışı engeller de mevcuttur.

Sağlık ve Bitki Sağlığı (SPS) önlemleri ihracatçılarımız için önemli teknik engeller teşkil etmektedir. Belirli tarım ürünleri için SPS Standartları genellikle keyfi olarak ve önceden bildirim yapılmaksızın uygulanır. Tayland’a yaş meyve sebze ihracatına başlamak için her bir ürün için tek tek ihracat izninin alınması gerekmektedir. Her bir izin süreci Tayland Tarım ve Kooperatifler Bakanlığı, Tarım Genel Müdürlüğü tarafından takip edilmektedir. Süreç sonunda verilen izinler, firma özelinde olmayıp ihracatçı ülkelere verilmekte ve ihracatına izin verilecek firmalar ihracatçı ülke yetkili kuruluşları tarafından seçilmektedir.

Halihazırda yaş meyve sebze olarak ülkemizden Tayland’a ihracatına izin verilen tek ürün elmadır. Et ürünlerinin ihracatı da henüz mümkün değildir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Dünya Ticaret Örgütü (WTO) ve Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün (WIPO) bir üyesi olarak Tayland, genellikle Ticaretle İlgili Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması (TRIPS) ile belirlenen uluslararası fikri mülkiyet standartlarına uymaktadır. Tayland ayrıca Patent İşbirliği Anlaşması'na (PCT) ve Markaların Uluslararası Tesciline İlişkin Madrid Anlaşmasına (Madrid Sistemi olarak bilinir) taraftır. Patent ve ticari marka başvuru sahipleri, Tayland'da koruma talep etmek için uluslararası patent ve ticari marka başvuruları yapmak için bu uluslararası sistemleri kullanabilmektedir.

Telif hakları, herhangi bir kayıt gerekliliği olmaksızın Tayland'da korunmaktadır. Bununla birlikte, bir anlaşmazlık durumunda mülkiyetin kanıtı olarak faydalı olacağından, fikri mülkiyet hakkı (IPR) sahiplerinin ürünlerini veya hizmetlerini Tayland pazarına sunmadan önce Tayland'da fikri mülkiyet hakları koruması alması önerilmektedir.

Tayland coğrafi işaretleri (GI) kendine özgü bir yasa ile korunmaktadır.

Tayland, Yeni Bitki Türlerinin Korunmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme'ye (UPOV) üye değildir. Ancak Tayland, Tarım Bakanlığı bünyesindeki Bitki Çeşitlerini Koruma Bürosu tarafından uygulanan Bitki Çeşitlerini Koruma Yasasına sahiptir. Yasa, bitki yetiştiricisinin hakları için bir miktar koruma sağlamaktadır, ancak UPOV standartlarıyla uyumlu değildir.

İşyerinde kullanılan veriler, formüller veya diğer gizli bilgiler gibi ticari sırlar, sahibinin gizliliği korumak için uygun önlemleri alması halinde Tayland'da korunabilmektedir.

Tayland Merkezi Fikri Mülkiyet ve Uluslararası Ticaret Mahkemesi (CIPIT), Tayland'daki ihlal ve geçersizlik konuları da dahil olmak üzere fikri mülkiyet anlaşmazlıklarına bakan uzman bir mahkemedir. CIPIT Mahkemesinin kararına itiraz, Yüksek Mahkemece temyiz edilebilecek olan Uzmanlaşmış Davalar Yargıtayı'na sunulabilmektedir.

Dağıtım Kanalları

Perakende ve toptan satış sektörü, Tayland Yabancı İşletme Yasası'na göre sınırlı bir faaliyettir ve bu nedenle 100 milyon bahttan daha az yatırım yapmak isteyen Tayland vatandaşı olmayanların Yabancı Ticaret Komitesi'nden izin almaları gerekmektedir. Yatırımı bu sınırdan fazla olanların yalnızca yetkilileri bilgilendirmesi gerekir ve kendilerine otomatik olarak Tayland'da perakende ve toptan ticaret yapma yetkisi verilir.

Halihazırda, Tayland'daki büyük ölçekli modern marketler tamamen Taylandlı operatörlere aittir. Kapsamlı bir şube ağına sahip daha iyi ölçek ekonomileri, finansal güçleri ve çeşitli tüketici segmentlerine yanıt vermek için geliştirdikleri çeşitli iş formatları nedeniyle güçlü gelirler kaydetmektedirler. İşletmeler tipik olarak büyük ölçeklidir ve geniş şube ağlarına sahiptirler. Ek olarak, stok ve dağıtım yönetim sistemleri, dağıtım merkezleri ve pazarlama

avantajı sağlayan çeşitli teknolojik yeniliklerin yaygın kullanımı, modern ticaret mağazalarına birçok avantaj sağlamaktadır.

Pazarda her biri farklı özelliklere sahip beş kategori bulunmaktadır:

1) Büyük Mağazalar (Department stores), taban alanı 1.000 m2'nin üzerinde olan ve genellikle orta ve yüksek gelirli tüketicileri hedefleyen büyük ölçekli perakende işletmeleridir. Normalde ortalama piyasa fiyatlarında veya daha yüksek fiyatlarla geniş bir yelpazede modern ve yüksek kaliteli yerli ve ithal ürünler satarlar. Tayland'da Central, Robinson ve The Mall bu kategorinin başlıca oyuncularındır.

2) İndirim mağazaları/Hipermarketler/Süper Merkezlerin de taban alanları 1.000 m2'den büyük perakende mağazalardır fakat öncelikle düşük ve orta gelirli tüketicilere odaklanırlar. Bu tür mağazalarda ağırlıklı olarak günlük tüketim ürünleri satılmaktadır. Ana stratejileri düşük fiyatları vurgulamaktır. Bu grupta Big C ve Tesco Lotus ana oyuncularındır.

3) Süpermarketler 400 m2'den fazla alana sahip perakende satış alanları olup orta ve yüksek gelirli tüketicilere yöneliktir. Ev tüketim malları, çok çeşitli taze yiyecekler ve ithal ürünler satılmaktadır. Başlıca işletmeler arasında Tops Supermarket, Gourmet Market ve Foodland bulunmaktadır.

4) Bakkallar/Ekspres/Mini martlar, 40 m2'den fazla alana sahip küçük perakende birimleridir. Piyasa fiyatından bir dizi günlük ürün satılmaktadır. Normalde yaşam bölgelerinin içinde veya yakınında bulunurlar. 7-Eleven ve Tops Daily bu segmentte dikkate değer örneklerdir.

5) Özel mağazalar (Specialty stores), yüksek kaliteli belirli ürün kategorilerini sunarlar. Boots, Watsons ve Supersports buradaki örneklerdir.

Modern ticaret, kategori katili mağazalar (category killer) (HomeWorks, PowerBuy ve HomePro) ve tek fiyatlı mağazalar (Daiso, Tokutokuya) gibi yeni formatlar da geliştirmiştir.

Tüketici Tercihleri

Genelde Tayland'da tüketiciler bir ürünün fiyat ve kalitesine bakmaktadırlar. Bir ürünün Tayland'da üretilmiş olması, Taylandlı bir tüketici için o malın tüketilmesini etkileyen faktörler arasında fiyat ve kaliteden sonra gelmektedir. Avrupa, ABD ve Japon ürünlerinin kaliteli, Çin ürünlerinin ise fiyat olarak uygun olduklarına yönelik bir algı vardır. Ülkemiz ürünlerini tanıyan Taylandlılar genel olarak, Türkiye'yi, Avrupa ve ABD ile aynı kalite ama daha ucuz üreten bir ülke olarak konumlandırmıştır. Bu konumlandırmanın, ülkemiz ürünlerine yönelik Tayland'ın talebini güçlendirdiği değerlendirilmektedir.

Son yıllarda Tayland'da artan genel refah seviyesi, nüfusta iyimserlik yaratmakta ve çeşitli ürünlere yönelik tüketici talebini artırmaktadır. Gelirdeki artışla birlikte tüketiciler, özellikle daha zengin olanlar, dışarıda yemek ve seyahat etmek gibi deneyimlere daha fazla para harcamaktadır. Lüks pazar da ülkede büyümektedir.

Tayland'da tüketimi belirleyen temel faktörler fiyat, kalite ve hizmetin kullanılabilirliğidir. Bununla birlikte, tüketiciler en sevdikleri markalar için daha fazla ödeme yapmaya isteklidir ve fiyatlar daha iyi olsa bile nadiren marka değiştirirler. Taylandlı tüketiciler, Güneydoğu Asya'daki en bilinçli ve markaya sadık tüketicilerdir. Ayrıca diğer Güneydoğu Asya ülkelerinde görüldüğü gibi Taylandlı tüketiciler paralarını biriktirmek yerine kendilerini şımartmaya ve ani alımlar yapmaya meyillidir. Tayland'da, özellikle LINE gibi sosyal medya hesapları üzerinden satışlar başta olmak üzere, e-ticaret hızla büyümektedir. Uzmanların tahminlere göre 2025 yılında Tayland e-ticaret pazarındaki gelirin 32 milyar dolara ulaşacağı beklenmektedir.

Lüks alımlar söz konusu olduğunda tüketiciler, ürünü bizzat görmeden herhangi bir satın alma kararı vermemekte ve çevrimiçi yerine şahsen satın almayı tercih etmektedir. Reklamcılık etkili olsa da ağızdan ağza öneriler bir markanın itibarı üzerinde büyük bir etkiye sahiptir ve bu da satışları artırabilmektedir. Tüketiciler ayrıca, bir satın alma işlemi yapıp yapmamaya karar verirken yüksek kaliteli müşteri desteği ve satış sonrası hizmeti de dikkate almaktadır.

Genç nesiller sağlıklı bir yaşam tarzına ilgi duyma eğilimindedir, bu nedenle daha sağlıklı yiyecek seçenekleri ve destekleyici ürünlere çok para harcamaktadır. Genç kesim sosyal medyadan etkilendiği için aynı zamanda görünüş bilinci yüksektir. Bu sebeple harcanabilir gelirler en son trendlere, spor salonlarına, kozmetik prosedürlere ve plastik cerrahiye harcanmaktadır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Gıda ürünlerinin satışı için, büyük alışveriş merkezlerinde ya da süper market zincirlerinde tadım sunumlarının yapılması, promosyonlar ve indirimli ürünlerin satışı başarılı stratejiler arasında sayılmaktadır. Ayrıca, Tayland'da gerçekleşen uluslararası fuarlar ile sadece Taylandlı tüketicilere yönelik yerel fuarlara katılımın sağlanması da önem arz etmektedir.

Gıda dışı sektörlerde (özellikle ev-mutfak eşyası-mobilya- elektronik gibi) Tayland'daki on-line satış kanallarının kullanılması önemlidir. Ayrıca bu sektörlerde de Tayland'daki yerel ve uluslararası fuarlara katılımların sağlanması, buralarda çeşitli indirim ve promosyonların yapılması, Taylandlı tüketicilerin ilgilerinin artırılması için önem arz etmektedir. Gıda dışı sektörlerde, ürün tanınırlığının artırılması yönelik olarak reklam çalışmalarının yapılması da tavsiye edilmektedir.

Özellikle ürün testi, fiyat karşılaştırmaları, rakipleri ölçme, tüketici tercihleri vb. gibi konularda pazar araştırması yapmak için Tayland'ı ziyaret etmek önemlidir.

İhracatçılarımız, kendileri için en uygun dağıtım kanalını (Yerel ithalatçılar, distribütörler, süpermarketler, perakendeciler vb.) belirlemeli ve ürünlerin Tayland'a ihracatını kolaylaştırmada ve teşvik etmede yararlı oldukları için temsilcileriyle iyi bir ilişki kurmalıdır. İhracatçılarımız, hedef müşterilerle (perakendeciler, oteller, restoranlar ve gıda işleyicileri) güçlü yerel bağlantıları olan, Tayland gıda ve tarım yönetmeliklerini ve gıda ithalat prosedürlerini iyi anlayan, daha da önemlisi yerel dile hakim bir temsilci ile çalışmalıdır.

Tayland pazarında ürünlerin yerelleştirilmesi önemlidir. Ürünler yerel zevklere ve tüketici tercihlerine göre ayarlanmalı ve rekabetçi bir fiyat belirlenmelidir.

Pazarda büyük bir paya sahip olmak için ürün mevcudiyeti ve kalite olarak tutarlı olunmalı, teknik destek ve soruları hızlı bir şekilde yanıtlama konusunda hazırlıklı olunmalıdır.

Kamu İhaleleri

Tayland'ın korumacı politikaları sebebiyle tüm resmi ihaleler kurumların resmi sitelerinde sadece Tay dilinde ilan edilmekte olup tüm ihale süreci de Tay dilinde yürütülmektedir. Ayrıca kanunlar gereği tüm ihalelerde Tayland'da yerleşik firma olma şartı aranmaktadır. Bu sebeple, toplu konuttan savunma sanayi projelerine kadar her türlü ihaleye girmek isteyen firmalarımızın ya Tayland'da ofis açması ya da Tayland'da yerleşik firmalarla ortaklık kurarak başvurması gerekmektedir.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Tarım ve Hayvancılık

Tayland, 2025 yılında yaklaşık 70,3 milyonluk nüfusu içinde 40,8 milyonluk bir iş gücüne sahiptir. Ekonomisi ağırlıklı olarak tarıma dayalıdır. Tarım, GSYİH'nın yaklaşık %8'ine katkıda bulunmaktadır. Çalışan nüfusun üçte birini istihdam etmiştir. Bununla birlikte, son yıllarda tarımın GSYİH'ye katkısı azalırken, mal ve hizmet ihracatı artmıştır.

Ülke, dünyadaki en büyük doğal kauçuk üreticisi ve önde gelen pirinç üreticileri ve ihracatçılarından birisidir. Diğer önemli ürünleri arasında şeker, mısır, jüt, pamuk ve tütün bulunmaktadır. Tayland, çiftlik karideslerinin önemli bir ihracatçısı olduğu için balıkçılık önemli bir faaliyet oluşturmaktadır.

Tayland'da en popüler balıklar somon, yayın balığı, morina ve bir tatlı su balığı olan pangasius dorydır. Donuk balık ithalatı çoğunlukla Vietnam, Tayvan, Japonya, Çin, Endonezya gibi bölge ülkelerden ve Pasifik Okyanusunda yer alan küçük ada ülkelerinden karşılanmaktadır.

Tayland'da tavukçuluk sektörü CP, Betagro, Saha Farm, GFPT ve Cargill önderliğinde çok gelişmiş olup tüm veya parçalanmış tavuk ithalatı bulunmamaktadır. Yumurta ithalatı da yok denecek kadar azdır. Fakat tavukyağı gibi ürünlerde ithalat yapılmaktadır.

Öte yandan, ülkemizin Tayland'a hayvansal ürün ihraç etme izni bulunmamaktadır. İlgili Bakanlığımıza yazılı talepte bulunulması halinde Tayland resmi makamları nezdinde ürün bazında girişimde bulunulabilecek olup sürecin en az birkaç yıl sürmesi beklenmektedir.

Sanayi

İmalat sektörü, GSYİH'nın yaklaşık %34'ünü oluşturmaktadır ve çeşitlendirilme konusunda başarılıdır. Aktif nüfusun yaklaşık dörtte biri imalatı istihdam edilmektedir. Tayland'ın en büyük imalat sektörleri elektronik, çelik ve otomotivdir. Tayland, uluslararası otomobil markaları için bir montaj merkezidir. Elektrikli parçalar ve cihazlar, bilgisayarlar, çimento üretimi, mobilya ve plastik ürünler de önemli sektörlerdir. Tekstil sektörü, aktif nüfusun dörtte birinden daha azını istihdam etmekte ve artık ana döviz kaynağı haline gelen turizm kadar dinamik değildir.

Otomotiv Sanayi: Tayland otomotiv endüstrisi ülkedeki siyasal karışıklıklara rağmen güçlü bir büyüme göstermiştir ve "Asya'nın Detroit'i" olan pozisyonunu sürdürme başarısını göstermiştir. Tüm sınıf araçlarda Tayland'ın yıllık üretim kapasitesi 4,1 milyon ünitedir. 2019 yılında 2,01 milyon araç üretimi yapılmıştır, bunların %46'sı hususi araçlar (%32 1500 cc altı, %14 1500 cc üstü) ve %54'ü ticari araçlardır (%49 1 tonluk pick uplar, %5 diğer). Covid salgını nedeniyle dünyada olduğu gibi Tayland'da da üretim küçülmüş olup 2024 yılında 1,47 milyon araç üretilmiştir. Yıllık üretim olarak Tayland ASEAN'da 1., Asya'da 5., dünyada 11. ülkedir. Japon yatırımcıların üretimdeki payı %80'dir.

Asya'nın otomotiv merkezi olarak Tayland, üretimini daha çok katma değerli olan yeni nesil otomotiv üretimine kaydırmaya yönelik planlamalar yapmaktadır. Hemen hemen bütün Japon araba üreticilerinin ve ABD, Avrupa ve Çinli başlıca otomotiv şirketlerinin (toplam 25 adet) Tayland'da üretim tesisi vardır. Bu şirketler, 720'den fazla oto parça üreticisine ve 1100'den fazla Tier 2 ve 3 şirkete iş alanı açmaktadır. Bahsi geçen oto parça tedarikçileri, endüstrinin yapısının şekillendirilmesinde ve tedarik zincirinin oluşmasında en önemli parçalardır. Özellikle bu konuda faaliyet gösteren firmalarımız için, burada üretilmeyen markaların yedek parçalarının temini konusu bir potansiyel teşkil etmektedir.

Otomasyon ve Robotik: Tayland'da otomasyon konusunda büyük bir boşluk olduğu düşünülmektedir. Tay şirketler, otomotiv, elektronik parça üretimi ve gıda-içecek gibi emek yoğun sektörlerde 2 milyon kişiyi istihdam etmektedir Tayland'da sanayi alanında firmaların sadece %38'inin yakın-orta vadede otomasyona geçme planı bulunmaktadır.

Tekstil ve Hazır Giyim sektörü: Tayland, tekstil sektöründe tüm değer zincirini barındıran birkaç ülkeden biridir. 4700'den fazla yerel üreticisiyle, Tayland sentetik elyaf üretiminde oldukça ileri bir durumdadır. Dünyanın 9. en büyük polyester üreticisi ve 5. en büyük akrilik üreticisidir. Öte yandan, hazır giyim üretiminde 2100 üreticiye sahip Tayland, Nike, Adidas ve GAP gibi markaların da fason üretimini yapmaktadır. Kadın ve erkek giyim konusunda pazarın toplamda 8,5 milyar dolar olduğu düşünülmektedir. Tayland'da Uniqlo, H&M, Zara ve G2000 gibi markalar faaliyet göstermektedir. Bu ürünler genel olarak ithal edilmektedir.

Hizmetler

Mali hizmetler de dahil olmak üzere hizmet sektörlerinin payı artmakta olup GSYİH'nın yaklaşık %60'ına denk gelmektedir. Aktif nüfusun yarısı kadarı hizmet sektörlerinde istihdam edilmektedir. Tayland'ın önemli bir turizm destinasyonu olması nedeniyle turizm önemli bir hizmet sektörü olarak ortaya çıkmaktadır. 2019 yılında Tayland'ı ziyaret eden turist sayısı rekor seviye olan 39,8 milyona ulaşmıştır. Tayland'ı ziyaret eden turistler en çok, Çin, Malezya, Endonezya, Hindistan, G. Kore, Japonya ve Rusya gibi ülkelerden gelmektedir. Toplam turistlerin neredeyse üçte biri (%29,6'sı) Çin'den gelmektedir.

Diğer taraftan, Tayland Covid salgını sebebiyle ülkeyi 2020 Şubat ayında tamamen kapatmış, ancak 2021'in son çeyreğinde turizme açmıştır. Covid sonrası dönemde turist sayısı 2024 yılında neredeyse eski seviyesine ulaşarak 35,6 milyona ulaşmıştır.

Öte yandan, Tayland'ın bir diğer önemli sektörü, sağlık turizmdir. 2024 yılında yaklaşık 15 milyon yabancı Tayland'ı sağlık amaçlı ziyaret etmiştir. Tayland'da sunulan tedaviler genel olarak, kanser tedavisi, kalça protezi, organ nakli, kardiyoloji testleri, kozmetik ameliyatları, kalp ameliyatları, lazerle göz ameliyatları, sezaryen doğumları ve balon dilatasyonudur. Tayland'da birçok JCI tarafından akredite edilmiş hastane bulunmaktadır. Tayland'ın en çok en çok ithal ettiği tıbbi ürünler, elektromekanik tıbbi gereçler, IVD gereçleri, tek kullanımlık gereçler, optik gereçler ve hastane araç ve gereçleridir. İlaç sektöründe en çok ithal edilen ürünler, tedbir amaçlı hastalık önleyici ilaçlar, antibiyotik içeren ilaçlar, streoid hormonu içeren ilaçlar, penisilin içeren ilaçlar ve vitamin ve pro-vitamin içeren ilaçlardır.

Madencilik

Tayland eskiden büyük bir kalay üreticisiydi, ancak şimdi ağırlıklı olarak altın, gümüş, demir, çinko, kireçtaşı, alçıtaşı ve bazalt üretmektedir. Orta ve kuzey bölgelerde altın, orta, batı, güney ve kuzey bölgelerde kalker, batı bölgelerde ise çinko üretimi yapılmaktadır. Tayland, (Kanada'dan sonra) dünyanın ikinci en büyük alçı ihracatçısıdır, ancak hükümet politikası fiyatları desteklemek için alçı ihracatını sınırlamaktadır.

Madencilik sektörü, Sanayi Bakanlığı (MOI) altında bulunan Maden Kaynakları Departmanı başta olmak üzere (<http://webeng.dmr.go.th>), Doğal Kaynaklar ve Çevre Bakanlığı (MNRE) ve Temel Sanayi ve Maden Dairesi Başkanlığı (DPIM) tarafından ve il düzeyinde yerel maden endüstrisi yetkilileri tarafından düzenlenmektedir. Bununla birlikte, madencilik projelerinin çeşitli unsurları üzerinde düzenleyici yetkilere sahip diğer devlet kurumları da bulunmaktadır.

Eylül 2003'te madencilik sektöründe yabancı yatırımı teşvik etmek amacıyla, hükümet yabancı şirketler tarafından yürütülen madencilik faaliyetleri üzerindeki kısıtlamaları kaldırmış ve devlete ödenecek maden teliflerini azaltmıştır. Ham maddelerin ithalat gümrük vergisinden muaf tutulması ve altın için uygulanan KDV oranlarında yapılan düzenlemeler ile Tayland'ın rekabet gücü yükselmiştir.

Değerli taş ve mücevher ihracatının yapıldığı başlıca ülkeler İsviçre, Hong Kong (Çin), ABD, Avustralya ve Almanya'dır. Tayland'da kullanılan başlıca değerli taşlar safir, yakut, lal taşı, beril ve kuvars şeklindedir.

Enerji

Tayland, ortalamaya göre daha fazla enerjiye dayalı bir ekonomiye sahiptir. Tayland, ham petrol, doğal gaz, kömür ve hidroelektrik dahil olmak üzere bir dizi enerji ürünü üreticisidir; üretim ve tüketim arasındaki fark ise ithalatla karşılanmaktadır. Tayland net enerji ithalatçısıdır. Ülke içinde tüketilen tüm enerjinin %75'i ithal edilmektedir.

Enerji Bakanlığı, hidrokarbon arama ve çıkarma ile elektrik üretimi, iletimi ve satışı için hükümet politikasını belirlemekten sorumludur. Enerji Bakanlığı bünyesindeki Enerji Politikası ve Planlama Ofisi (EPPO), enerji politikaları ve planları geliştirerek ulusal enerji güvenliğinin sağlanmasından; enerji kıtlığının hafifletilmesinden ve önlenmesi için tedbirler belirlenmesinden; önlemlerin enerji politikalarına uygunluğunun izlenmesi ve değerlendirilmesinden ve enerji verilerinin ve fonlarının yönetilmesinden sorumludur.

Enerjide dışa bağımlılığı azaltmayı planlayan EPPO, Enerji Geliştirme Planı (PDP) 2018-37'yi revize ederek, Alternatif Enerji ve Geliştirme Planı çerçevesinde alternatif enerji kaynaklarını artırmayı hedeflemektedir. Başlıca enerji kaynakları, güneş enerjisi ve bio-enerji olarak belirlenmiştir. Tayland'ın tropikal bir coğrafyada bulunması, güneş enerji kaynaklarının kullanılmasında ülkeyi öne çıkarmaktadır. Buna ilave olarak, Tayland ekonomisinin önemli bir kısmının tarıma dayanması ve tarımsal üretimin atıklarının da enerjiye dönüştürülebilmesi, yine bio-enerji üretiminde Tayland'ı öne çıkarmaktadır. Ülkede bu kapsamda çalışmalar yapılmakta olduğu için, bio-enerji ve güneş enerjisi üretiminde faaliyet gösteren firmalarımız

için Tayland’da önümüzdeki dönemde bir potansiyel olabileceği değerlendirilmektedir. Ayrıca Tayland Yatırım Ofisi (BOI) de bu alanda faaliyet göstermek isteyen yatırımcılara çeşitli teşvikler sunmaktadır.

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Tayland'da iş ilişkileri Çin, Güney Kore ve Japonya'da olduğu kadar resmi olmamakla birlikte, Avrupa ve ABD'deki kadar da rahat değildir. Tayland kültüründe önemli olan sabır, yaşa ve statüye saygı iş görüşmelerinde de öne çıkmaktadır. Taylandlılar ülkeleri ve tarihleri ile büyük gurur duymakta ve geleneklerine önem vermektedirler.

- "Khun" bay, bayan, hanımefendi gibi hitapların Tayca şeklidir. İsimden önce kullanılır.
- "Wai" ellerin avuç içlerinin birbirine bakacak şekilde bir araya getirilmesiyle yapılan bir saygı ve tebrik hareketidir. Bu hareket yapılırken vücudunuzu kalçadan itibaren hafifçe öne eğebilirsiniz.
- Kartvizitler iş bağlantısı sağlarken çok önemlidir. Tayland'a giderken yanınızda bol miktarda bulundurmanız faydalı olacaktır.
- Kartvizit değişimi esnasında kartvizitleri iki elinizle tutarak alınız, kartvizitleri okumadan cebinize koymayınız, masanın üzerinde tutunuz.
- Aynı ülkemizde olduğu gibi bir eve ya da kutsal mekana girerken ayakkabılarınızı çıkartınız. Tapınaklara şort, kolsuz bluz gibi giysilerle girmek yasaktır.
- Birisinin kafasına dokunmak ve bir şeyi ayaklarla göstermek Taylandlılar tarafından çok kaba bir hareket olarak kabul edilir.
- Taylandlılar Kraliyet Ailesi'ne karşı son derece bağlıdırlar. Kraliyet Ailesi'ne karşı turistlerin de saygılı davranmaları gerekmektedir.

Para Kullanımı

Tayland'ın para birimi 'baht' olup 1 baht 100 'satang'a eşittir. Bakır madeni paralar 25 ve 50 satang değerinde, gümüş olanlar 1, 5 ve 10 baht değerinde olarak tedavülde yer almaktadır. Banknotlar 20 (yeşil), 50 (mavi), 100 (kırmızı), 500 (mor) ve 1000 (sarı) olmak üzere dolaşımda yer almakta olup her birinin boyutları diğerlerinden farklıdır. Banknotların üzerinde Tayland Kralının resmi bulunmaktadır.

Ödemelerde döviz kabul edilmemektedir. Ülkede hemen her yerde döviz bürosu bulunmakta ve rahatlıkla döviz bozdurulabilmektedir. Döviz bürolarının bir kısmı gece geç saatlere kadar açık kalmaktadır. Döviz bozdurulurken her zaman pasaportun sunulması talep edilmektedir.

Nakit paranın dışında belli başlı tüm kredi kartları Tayland'da geçerli olup yaygın şekilde kullanılmaktadır. Ayrıca, bankacılık uygulamalarında yer alan QR kodları üzerinden ödeme yapmak da oldukça yaygındır.

Ödeme yöntemi olarak çek kullanımı yaygınlığını yitirmiş olup halihazırda yalnızca elektronik sisteme geçmemiş firmalar tarafından ve en fazla 1 milyon bahtlık ödemelere yönelik kullanılmaktadır.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi Uygulaması

30 güne kadar olan turistik geziler için Tayland Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarından vize istememektedir. Ülkeye giriş için geçerlilik süresi en az 6 ay olan bir pasaport yeterlidir.

01 Mayıs 2025 tarihi itibarıyla, hava, deniz veya kara yoluyla Tayland'a giriş yapacak tüm yabancı yolcuların Dijital Giriş Kartı (Thailand Digital Arrival Card) doldurması zorunlu hale gelmiştir. Bu uygulama 01 Mayıs 2025 tarihi itibarıyla Tayland'a varış yapacak, aile, münferit ya da grup halinde seyahat eden tüm yolcular için geçerlidir.

Yolcuların, Tayland'a varışlarından önceki üç gün içinde dijital giriş kartı formunu doldurmaları gerekmektedir. Başvurunun ardından oluşturulan QR kodunun çıktısının alınması ya da mobil cihazda saklanarak pasaport kontrolünde ibraz edilmesi zorunludur.

Dijital Giriş Kartı başvuru linkine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Hem Budist bayramları hem de kraliyete bağlı önemli günleri resmi olarak kutlayan Tayland, dünyanın en çok resmi tatil yapan ülkelerinden biridir. Resmi tatiller, her yılın başında belirlenmektedir. Resmi tatillerin hafta sonuna denk geldiği durumlarda tatiller takip eden Pazartesi günü yapılmaktadır. 2025 yılı için 16 resmi tatil bulunmaktadır.

Tarih	Resmi Tatil
1-2 Ocak	Yeni Yıl Tatili
12 Şubat	Makha Bucha
7 Nisan	Chakri Günü
Nisan 2. hafta	Songkran Bayramı
1 Mayıs	İşçi Bayramı
9 Mayıs	Taç Giyme Günü
12 Mayıs	Visakha Bucha Günü
2 Haziran	Kraliçe Suthida'nın Doğum Günü
28 Temmuz	Kral Vajiralongkorn'un Doğum Günü
12 Ağustos	Kraliçenin Doğum Günü
13 Ekim	Kral Bhumibol'un Ölümünün Yıldönümü
23 Ekim	Chulalongkorn Günü
5 Aralık	Kral Bhumibol'un Doğum Günü
10 Aralık	Anayasa Günü
31 Aralık	Yeni Yıl Tatili

Çalışma saatleri kurum ve kuruluşlara göre değişmekle birlikte genel olarak sabah 08.00'den akşam 16.00'ya kadardır. Tayland'da fazla mesai kültürü bulunmamaktadır.

Yerel Saat

Ülkenin yerel saati, GMT +7'dir. Türkiye ile saat farkı +4'tür.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Tayland'daki şirket türleri; şahıs şirketi, adi şirket, komandit şirket, limitet şirket, anonim şirket, şube ve temsilci ofisidir. Bunlardan en yaygın kurulan şirket türü, limitet şirkettir.

Şirket Kurma Prosedürü

Şirketin kurulması için Tayland Ticaret Bakanlığı, İş Geliştirme Genel Müdürlüğüne başvurulması gerekmektedir. Başvuru süreci genel olarak, şirket isminin seçilmesi ve şirket isminin kontrolü, sermayenin belirlenmesi, kuruluş sözleşmesinin belirlenmesi, müdürlerin yetkilerinin belirlenmesi ve müdürlerin atanması ve şirketin kayıt edilmesi olarak sıralanabilir.

Şirket kuruluşu için minimum bir sermaye sınırı olmamakla birlikte, çalışma izninin alınabilmesi için şirket sermayesinin her bir yabancı çalışan için 2 milyon baht olması gerekmektedir.

Firma kurucuları firmanın Tayland Ticaret Bakanlığı'na kaydedilmesinden sorumludur. Kurucular tüzel kişi olmamalı ve şahıslar kayıt sürecinde imza için hazır bulunmalıdır. Limited şirketlerin en az 3 ve anonim şirketlerin en az 15 kurucusu olmalıdır. Limited şirketlerin kurucuları en az 12 yaş ve üstü ve anonim şirketlerin kurucuları en az 20 yaş ve üstü olmalıdır.

Limited Şirket için, her firma kurucusu kurulum kaydı sonrasında hissedarlar arasında olmak ve kayıt esnasında en az %1 hisseye sahip olmak zorundadır. Kayıt sonrası bu hisselerin diğer ortaklara ya da 3. kişilere devredilmesi mümkündür.

Anonim şirketler için, her firma kurucusu kurulum kaydı sonrasında hissedarlar arasında olmak zorundadır. Söz konusu hisseler şirketin kayıt tarihinden itibaren 2 yıl süresince devredilemez. Anonim şirketlerin yöneticilerinin sayısının en az 5 olması gerekmekte ve yöneticilerinin sayısının en az yarısının Tayland'da kayıtlı adresleri olmalıdır.

Şirketin yasal kuruluş toplantısından sonra 3 ay içerisinde, yönetim kurulu üyeleri şirketin kuruluşu için başvurmak zorundadır. Kayıt esnasında, kurucular, isim, lisans numarası ve şirket tarafından kiralanması öngörülen murakıp için ücret miktarını temin etmek zorundadır.

Limited şirket için kayıt bedeli kayıtlı sermayenin her 100.000 Tayland bahtı için 50 Tayland bahtı olarak hesaplanmaktadır. Minimum kayıt ücreti 500 Tayland bahtı ve maksimum kayıt ücreti 25.000 Tayland bahtıdır.

Anonim şirketler için kayıt bedeli kayıtlı sermayenin her 1.000.000 Tayland bahtı için 1.000 Tayland bahtı olarak hesaplanmaktadır. Maksimum kayıt ücreti 25.000 Tayland bahtıdır.

Kurumlar vergisi ödeme yükümlülüğü olan firmalar kuruluştan itibaren 60 gün içerisinde Gelirler Genel Müdürlüğü'ne (Revenue Department) başvurarak vergi kimlik kartlarını ve numaralarını almak zorundadır. Yabancı firmalar ise Tayland'da iş yapmaya başladıkları tarih

itibariyle Gelirler Genel Müdürlüğü'ne başvurmak zorundadır. 600.000 Tayland bahtından fazla cirosu olan firmalar ise katma değer vergisi için de yıllık ciroyu takip eden 30 gün içerisinde Gelirler Genel Müdürlüğü'ne başvurmak zorundadır.

Eğer, şirketin en az bir çalışanı varsa, işveren, Sosyal Güvenlik Kanunu çerçevesinde şirket çalışanın işe başladığı günden itibaren 30 gün içerisinde "işveren hesabı kaydı" oluşturmakla yükümlüdür. Sosyal Güvenlik Ofisi'ne gerekli tüm bilgi ve belgelerin teslim edilmesi halinde kayıt işleminin bir tam gün içerisinde tamamlanması mümkündür.

Yabancı Ticaret Yasası kapsamında Tayland vatandaşlarına ayrılan faaliyetlerde, yabancı katılımına maksimum %49 oranında sermaye payına kadar izin verilmektedir. Tayland'da yalnızca belirli koşullar altında özel bir limited şirket tamamen yabancılara ait olabilmektedir. Bu koşullar, Taylandlı işletmelerle raket etmeyen sektörlerde ve asgari sermaye, teknoloji transferi ve raporlama gereksinimleri gibi koşullardır.

Sigorta

Tayland'da ticari faaliyetler ile ilgili en yaygın sigorta türleri aşağıda sıralanmaktadır:

- 1) Grup sağlık sigortası: Personeliniz tıbbi tedavi masraflarını karşılamaktadır. Yasal bir zorunluluk olmasa da çoğu durumda işverenler, ülkedeki sayısız sağlık riskine karşı koruma sağlamak için göçmen çalışanlarına güvence sunmaktadır.
- 2) Kamu sorumluluk sigortası: Özellikle KOBİ'lerin üçüncü şahısların ölüm, ihmal, yaralanma, mal kaybı ve hasarına ve maddi kayıplara karşı taleplerine karşı koruyan bir tür şirket sigortasıdır.
- 3) Sosyal güvenlik sigortası: Tayland Sosyal Güvenlik Yasası B.E. 2533 kapsamında sosyal güvenlik primleri devlet, işveren ve işçiden birlikte karşılanmaktadır.
- 4) Mesleki sorumluluk sigortası: Hizmet sağlayan firmalarda bir müşterinin zarar görmesine/zarara uğramasından kaynaklanan kayıplardan korunmak için tasarlanmıştır.
- 5) Mülkiyet ve içerik sigortası: Aynı zamanda hırsızlık, sel, vandalizm, yangın, deprem, su hasarı vb.den kaynaklanan zararları kapsamaktadır.
- 6) İş kesintisi sigortası: Firmaların günlük operasyonlarını tehlikeye atan öngörülemez olayların (ör. Afetler, yangın, acil durumlar) neden olduğu gelir kaybına karşı korumaktadır.
- 7) Siber sigorta: İşletmeleri siber suç, veri güvenliği yükümlülüğü, adli tıp vb. gibi çevrim içi ile ilgili risklere korumaktadır.
- 8) Yöneticiler ve Görevliler sigortası: Müdürlerin, mütevellilerin ve yönetim kurulu üyelerinin eylemlerinin firmaya karşı yasal bir hak talebiyle sonuçlanması halinde maliyetlerin veya zararların telafi edilmesine yardımcı olmaktadır.

Bankacılık Mevzuatı

Tayland'da yerleşik en büyük bankalar Siam Commercial Bank (SCB), Kasikornbank, Bangkok Bank, Krung Thai Bank ve Krungsri olup bankada hesap açmak için pasaportun yanı sıra çalışma izni, kira kontratı gibi belgeler de talep edilmektedir.

Tayland'da para transferinde alınan komisyonlar bankalar arasında farklılık göstermektedir. Örnek olarak SCB'nin komisyon oranlarına (<https://www.scb.co.th/en/personal-banking/rates-fees>) adresinden ulaşılabilir.

Diğer taraftan, mevzuat gereği ülke içinde döviz hareketlerini zorlaştıracak uygulamalar bulunmaktadır. Döviz bozdurma işlemleri çevrimiçi veya uygulama üzerinden yapılamamakta olup döviz çekimlerinde %1 kesinti alınmaktadır.

Vizeler

Vize çeşitleri, transit, turist, göçmen olmayan, diplomatik ve resmi olarak belirlenmiştir. Göçmen olmayan vize, Tayland'da geçici olarak kalan yabancılar için çalışma izni başvurusunda bulunma hakkı veren tek vize olması nedeniyle özel bir öneme sahiptir. Tayland'da çalışacak ve yatırım yapacak kimseler, bu vizeye başvurmalıdır. Detaylı bilgiler için Tayland'ın Ankara Büyükelçiliği ile iletişime geçilmelidir.

Tayland'a çalışma vizesine sahip olmak otomatik olarak oturma izni vermemekte ayrıca başvuru gereklidir.

Kaynak: T.C. Bangkok Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği